

MAMMOGRAFIASEULONTA

**Varkauden kaupunki /
Sosiaali- ja terveystoimiala / Vastaanottopalvelut /
Röntgenosasto**

MIKSI MAMMOGRAFIASEULONTAAN?

Rintasyöpä on yleisin naisten sairastama syöpä Suomessa. Vuosittain todetaan noin 4200 uutta rintasyöpätapausta. Mammografiaseulonnat on kehitetty rintasyövän varhaista toteamista varten. Tutkimuksien mukaan rintasyöpäkuolleisuutta voidaan vähentää noin 30 % mammografiaseulontojen avulla. Noin joka viides rinta-syöpä löytyy mammografiaseulonnassa.

Mammografiaseulonnat on aloitettu Suomessa vuonna 1987. Valtioneuvoston asetuksen seulonnoista 1339/2006 mukaan mammografiaseulontoihin kutsutaan 50–69-vuotiaat, vuonna 1947 tai sen jälkeen syntyneet naiset. Kuntien on järjestettävä seulonnat 20–26 kuukauden välein tähän ikäryhmään kuuluville naisille. Mammografiaseulontatutkimus on maksuton.

RINTASYÖPÄ

Rintasyövän kaikkia syntymekanismeja ei tunneta, vaikka rintasyöpä on yleisin naisten syöpä. Sairastumisriski rintasyöpään on sitä suurempi, mitä nuorempa nainen saavuttaa sukukypsän iän, mitä vanhempana tulee äidiksi ja mitä vähemmän hänellä on synnytyksiä. Rintasyövän yleisin oire on kyhmy rinnassa. Muita oireita voivat olla nännistä erittyvä neste, rinnan punoitus ja turvotus, nännipihan ihottuma tai ihomuutos rinnassa.

Rintasyövän hoidossa käytetään leikkaus-hoitoa, sädehoitoa ja lääkehoitoa. Useimmiten yhdistellään näitä kaikkia hoitomuotoja. Hoito määritellään kuitenkin yksilöllisesti rintasyöpä-tyypin ja syövän levinneisyyden mukaan.

MAMMOGRAFIATUTKIMUS

Mammografiatutkimus on rintojen röntgenkuvaus. Tutkimuksesta saatu säteilyannos on pieni. Mammografiatutkimus ei edellytä esivalmisteluja eikä jälkihoitoa.

Tutkimuksen aikana ylävartalo tulee riisua paljaaksi. Tutkimuksen suorittaa röntgenhoitaja. Kuvauksessa rinta puristetaan kahden levyn väliin ja rinta voidaan joutua venyttämään, jotta saataisiin kaikki tarvittavat rakenteet näkyviin. Rinnan puristus tehdään siksi, että rinta saataisiin mahdollisimman ohueksi. Rinnan ollessa mahdollisimman ohut, röntgensäteitä voidaan käyttää vähemmän ja rinnan sisäiset rakenteet näkyvät kuvassa paremmin. Puristus ja venytys voivat tuntua epämukavilta tai aiheuttaa hetkellistä kipua. Tutkimus kestää yhteensä vain noin kymmenen minuuttia, joista varsinainen röntgenkuvan ottaminen muutaman minuutin. Seulontamammografiatutkimukseen osallistuneista kutsutaan varmistustutkimuksiin (lisäkuvat/ ultraääni) noin 5%.

OMATARKKAILU

Naisen on tärkeää tarkkailla omia rintojaan säännöllisesti. Näin hän voi havaita mahdolliset muutokset varhaisemmassa vaiheessa. Oma-tarkkailu on helppo ja halpa menetelmä löytää rintasyöpä.

Omatarkkailussa on kaksi vaihetta, rintojen katselu ja tunnustelu. Aluksi on hyvä opetella tuntemaan rinnat tarkkailemalla niitä kerran viikossa. Näin opitaan tuntemaan rinnan rakenteen vaihtelut kuukauden eri aikoina. Rintoja voit tarkkailla seuraavalla tavalla:

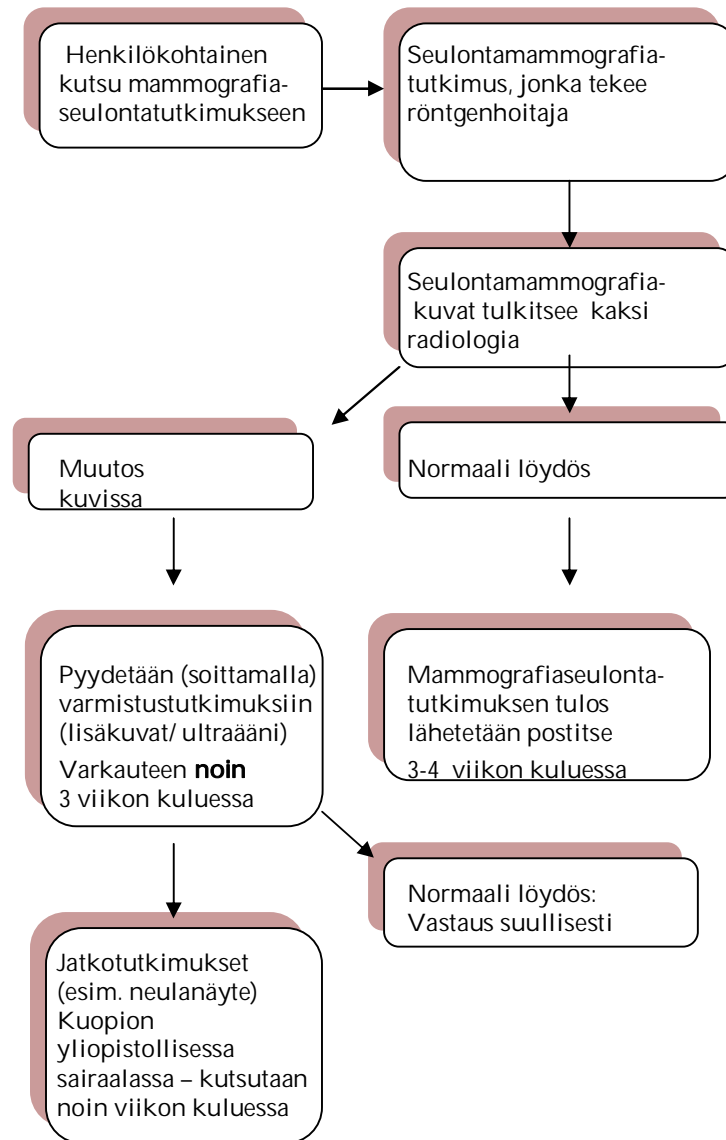
- tarkasta peilin edessä kädet ylhäällä, onko rinnoissa tai nänneissä aikaisemmasta poikkeavia muodonmuutoksia, ihon sisäänvetäytymiä, haavaumia tai ihottumaa
- tunnustele selällään maaten molemmat rintarauhaset, nännit ja kainalokuopat
- tunnustele em. asiat myös seisten

Jos rinnasta löytyy poikkeava muutos, on hyvä ottaa yhteyttä terveydenhuollon ammattilaisiin.

Lähde: Terveystalo

SEULONTAMAMMOGRAFIAPOLKU VARKAUDESSA

Lisätietoa voit etsiä Internetistä osoitteista:

www.varkaus.fi

www.cancer.fi/syovanehkaisy/joukkotarkastukset/rinta/

www.cancer.fi/roosanauha

www.pohjois-savonsyopayhdistys.fi

www.promama.fi

Varkauden sairaala
Röntgenosasto
Savontie 55, 78300 Varkaus

Ajanvaraukset, tiedustelut ja peruutukset
Puh. ma-to 017-579 5281
Klo 13–15.00

Tekijät:

Heini Karppinen ja
Annukka Tuppurainen
Savonia-ammattikorkeakoulu
Radiografian- ja sädehoidon ko.
12/2009